TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. lapkričio 17 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Direktyva 2008/104/EB — Darbas per laikinojo įdarbinimo įmones — Taikymo sritis — Sąvoka „darbuotojas“ — Sąvoka „ekonominė veikla“ — Neturintys darbo sutarties slaugos darbuotojai, ne pelno siekiančios asociacijos paskirti į sveikatos priežiūros įstaigą“

Byloje C-216/15

dėl 2015 m. kovo 17 d. *Bundesarbeitsgericht* (Federalinis darbo teismas, Vokietija) nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2015 m. gegužės 12 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Betriebsrat der Ruhrlandklinik gGmbH

prieš

Ruhrlandklinik gGmbH

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. L. da Cruz Vilaça, pirmininko pavaduotojas A. Tizzano (pranešėjas), teisėjai M. Berger, A. Borg Barthet ir F. Biltgen,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. balandžio 20 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Betriebsrat der Ruhrlandklinik gGmbH*, atstovaujamos advokato G. Herget,

— *Ruhrlandklinik gGmbH*, atstovaujamos advokatų C.-M. Althaus ir S. Schröder,

— Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir J. Vláčíl,

— Europos Komisijos, atstovaujamos M. van Beek, G. Braun ir E. Schmidt,

susipažinęs su 2016 m. liepos 6 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones (OL L 327, 2008, p. 9) išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Betriebsrat der Ruhrlandklinik gGmbH* (*Ruhrlandklinik* įmonės darbo taryba, toliau – įmonės darbo taryba) ir *Ruhrlandklinik gGmbH* ginčą dėl K., *DRK-Schwesternschaft Essen eV* (Vokietijos raudonojo kryžiaus Eseno slaugytojų asociacija, toliau – asociacija) narės, paskyrimo į *Ruhrlandklinik*.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2008/104 10 ir 12 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(10) Europos Sąjungoje labai skiriasi darbo per laikinojo įdarbinimo įmones naudojimas ir laikinųjų darbuotojų teisinė padėtis, statusas ir darbo sąlygos.

<…>

(12) Šia direktyva nustatoma laikinųjų darbuotojų teises ginanti sistema, kuri yra nediskriminuojanti, skaidri bei proporcinga ir kurioje taip pat atsižvelgiama į darbo rinkų bei darbo santykių įvairovę.“

4 Tos pačios direktyvos 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Ši direktyva taikoma darbuotojams, pasirašiusiems darbo sutartį ar turintiems darbo santykių su laikinojo įdarbinimo įmone, kurie paskirti laikinai dirbti įmonėse laikinojo darbo naudotojose joms prižiūrint ir vadovaujant.

2. Ši direktyva taikoma valstybinėms ir privačioms įmonėms, kurios yra laikinojo įdarbinimo įmonės ar įmonės laikinojo darbo naudotojos, vykdančios ekonominę veiklą, neatsižvelgiant į tai, ar jos veikia siekdamos pelno.“

5 Šios direktyvos 2 straipsnyje numatyta:

„Šios direktyvos tikslas – užtikrinti laikinųjų darbuotojų apsaugą ir pagerinti darbo per laikinojo įdarbinimo įmones kokybę užtikrinant, kad laikiniesiems darbuotojams būtų taikomas 5 straipsnyje nustatytas vienodo požiūrio principas ir kad laikinojo įdarbinimo įmonės būtų pripažintos darbdaviais, tuo pat metu atsižvelgiant į poreikį nustatyti tinkamą darbo per laikinojo įdarbinimo įmones naudojimo sistemą, siekiant veiksmingai prisidėti prie darbo vietų kūrimo ir lanksčių darbo formų plėtojimo.“

6 Pagal tos pačios direktyvos 3 straipsnį:

„1. Šioje direktyvoje:

a) darbuotojas – asmuo, kurį kaip darbuotoją atitinkamoje valstybėje narėje gina nacionalinė darbo teisė;

<…>

c) laikinasis darbuotojas – darbuotojas, pasirašęs darbo sutartį ar turintis darbo santykių su laikinojo įdarbinimo įmone, kuris paskiriamas laikinai dirbti įmonėje laikinojo darbo naudotojoje jai prižiūrint ir vadovaujant;

<…>

2. Ši direktyva nepažeidžia nacionalinės teisės aktuose pateikto darbo užmokesčio, darbo sutarties, darbo santykių ar darbuotojo apibrėžimo.

<…>“

7 Direktyvos 2008/104 5 straipsnio „Vienodo požiūrio principas“ 1 dalies pirmoje pastraipoje numatyta:

„Laikinųjų darbuotojų pagrindinės darbo ir įdarbinimo sąlygos jų paskyrimo į įmonę laikinojo darbo naudotoją laikotarpiu yra bent tokios, kokios būtų taikomos, jei ta įmonė būtų juos tiesiogiai įdarbinusi tai pačiai darbo vietai užimti.“

Vokietijos teisė

8 Klostantis pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms galiojusios redakcijos *Betriebsverfassungsgesetz* (Įstatymas dėl įmonių organizavimo), paskutinį kartą pakeisto 2013 m. balandžio 20 d. įstatymu (*BGBl.* 2013 I, p. 868), 99 straipsnyje nustatyta:

„1. Įmonėse, kuriose paprastai dirba daugiau nei 20 darbuotojų, turinčių balsavimo teisę, darbdavys įmonės tarybą turi informuoti iš anksto apie kiekvieną įdarbinimą <…>, jai pateikti reikalingus įdarbinimo dokumentus ir informaciją apie atitinkamą asmenį; jis turi informuoti įmonės tarybą apie planuojamos priemonės poveikį ir gauti įmonės tarybos sutikimą dėl planuojamos priemonės <…>

2. Įmonės taryba gali atsisakyti duoti sutikimą, kai

1) individuali personalo priemonė <…> gali pažeisti įstatymą <…>,

<…>“.

9 *Arbeitnehmerüberlassungsgesetz* (Darbuotojų paskyrimo įstatymas), iš dalies pakeisto 2011 m. balandžio 28 d. įstatymu (*BGBl.* 2011 I, p. 642), įsigaliojusio 2011 m. gruodžio 1 d., 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Darbdaviai, kaip laikinieji įdarbintojai, norintys tretiesiems asmenims (įmonės naudotojos) vykstant jų ekonominei veiklai paskirti darbuotojus (laikinieji darbuotojai), turi turėti leidimą. Darbuotojų paskyrimas į įmonę naudotoją yra laikinas <…>“.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

10 *Ruhrlandklinik* eksploatuoja kliniką Esene (Vokietija). 2010 m. ji sudarė sutartį su asociacija dėl darbuotojų paskyrimo, pagal kurią ši asociacija įsipareigojo į kliniką paskirti slaugos darbuotojus už finansinę kompensaciją, apimančią personalo išlaidas ir fiksuotą 3 % administravimo išlaidų kompensaciją. Šie slaugos darbuotojai yra asociacijos nariai, turintys teisę vykdyti profesinę veiklą sveikatos paslaugų srityje.

11 Asociacija yra registruota ne pelno siekianti asociacija, priklausanti *Verband der Schwesternschaften vom Deutschen Roten Kreuz eV* (Vokietijos Raudonojo Kryžiaus slaugytojų asociacijų federacija). Jos nariai savo pagrindinę profesinę veiklą vykdo arba slaugytojų asociacijoje, arba sveikatos priežiūros įstaigose pagal sutartis dėl darbuotojų paskyrimo. Antruoju atveju šie nariai dirba pagal atitinkamos įstaigos techninius ir organizacinius nurodymus.

12 Pagal asociacijos vidaus reglamentą ji savo nariams moka mėnesinį darbo užmokestį, apskaičiuojamą pagal atitinkamos veiklos sektoriuje taikomus parametrus, be kita ko, padengia kai kurias persikėlimo ir persikraustymo, su papildoma senatvės pensija ir mokamomis atostogomis susijusias išlaidas pagal šios veiklos srityje galiojančias teisės nuostatas. Šiems nariams taip pat mokamas jų darbo užmokestis dėl nedarbingumo ligos ar nelaimingo atsitikimo atveju.

13 Tačiau asociacijos ir jos narių santykiai nereglamentuojami darbo sutartimi. Taigi narių pareigos dirbti teisinis pagrindas yra jų įstojimas į asociaciją ir iš to kylantis įsipareigojimas atlikti įnašą darbo forma, esant asmeninės subordinacijos santykiams.

14 K. yra slaugytoja ir slaugytojų asociacijos narė. Nuo 2012 m. sausio 1 d. pagal *Ruhrlandklinik* ir šios asociacijos sudarytą sutartį ji turėjo dirbti slauge *Ruhrlandklinik*.

15 Vis dėlto 2011 m. gruodžio 2 d. laišku įmonės taryba atsisakė sutikti su šiuo įdarbinimu, nes jis nebuvo laikinas, todėl prieštaravo Darbuotojų paskyrimo įstatymo 1 straipsnio 1 daliai, kurioje numatytas laikinųjų darbuotojų paskyrimas į įmonę naudotoją.

16 Manydama, kad šis atsisakymas nepagrįstas, nes šiuo atveju 1 straipsnis netaikomas, *Ruhrlandklinik* laikinai įdarbino K. ir paprašė, kad teismas sprendimu leistų ją įdarbinti nuolatos. Žemesnės instancijos teismai šį prašymą patenkino, todėl įmonės taryba padavė apeliacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui *Bundesarbeitsgericht* (Federalinis darbo teismas, Vokietija).

17 To teismo teigimu, Darbuotojų paskyrimo įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje numatytas draudimas įdarbinti nelaikinai taikomas tik laikinojo įdarbinimo įmonės pagal darbo sutartį dirbantiems darbuotojams.

18 Vis dėlto asociacijos nariai, įskaitant K., pagal Vokietijos teisę nebuvo darbuotojai, nes jų su asociacija nesiejo darbo sutartis, nors jie už darbo užmokestį dirbo kitoje įmonėje jai vadovaujant. Iš tiesų remiantis *Bundesarbeitsgericht* (Federalinis darbo teismas) praktika pagal Vokietijos teisę darbuotojas yra asmuo, kuris pagal privatinės teisės reglamentuojamą sutartį turi dirbti kitam asmeniui jo nustatytą darbą, paklusdamas jo nurodymams esant asmeninės subordinacijos santykiams.

19 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar, nepaisant to, kad tokios asociacijos narys pagal Vokietijos teisę nėra darbuotojas, K. negali būti laikoma darbuotoja pagal Sąjungos teisę, konkrečiau – pagal Direktyvos 2008/104 1 straipsnio 1 dalį.

20 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat klausia, ar asociacijos atliktas K. paskyrimas į *Ruhrlandklinik* yra ekonominė veikla, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalį, kuri šiuo atžvilgiu apriboja šios direktyvos taikymo sritį.

21 Tokiomis aplinkybėmis *Bundesarbeitsgericht* (Federalinis darbo teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos 2008/104 1 straipsnio 1 ir 2 dalys taikomos asociacijos narį paskiriant į kitą įmonę pagal šios įmonės techninius ir organizacinius nurodymus, kai asociacijos narys, įstojęs į asociaciją, įsipareigojo dirbti ir tretiesiems asmenims, už tai gaudamas mėnesinį darbo užmokestį iš asociacijos, kuris apskaičiuojamas taikant atitinkamai veiklai įprastus kriterijus, o asociacija už paskyrimą gauna asociacijos nario personalo išlaidų kompensaciją ir fiksuotą administravimo išlaidų sumą?“

Dėl prejudicinio klausimo

22 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Direktyvos 2008/104 1 straipsnio 1 ir 2 dalį reikia aiškinti taip, kad į šios direktyvos taikymo sritį patenka ne pelno siekiančios asociacijos už finansinę kompensaciją savo nario paskyrimas į įmonę naudotoją dirbti pagrindinį darbą jai vadovaujant už darbo užmokestį, nors šis narys pagal nacionalinę teisę nėra darbuotojas, nes nėra sudaręs darbo sutarties su minėta asociacija.

23 Pagal direktyvos 2008/104 1 straipsnį šios direktyvos taikymas, be kita ko, reiškia, kad nagrinėjamas asmuo yra „darbuotojas“, kaip tai suprantama pagal šio straipsnio 1 dalį, o laikinojo įdarbinimo įmonė, paskirianti šį asmenį į įmonę naudotoją, vykdo „ekonominę veiklą“, kaip tai suprantama pagal minėto straipsnio 2 dalį.

24 Siekiant atsakyti į pateiktą klausimą, reikia nustatyti, ar šios dvi sąlygos įvykdytos esant aplinkybėms, numatytoms šio sprendimo 22 punkte.

Dėl sąvokos „darbuotojas“

25 Aiškinant sąvoką „darbuotojas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2008/104, pažymėtina, kad pagal šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalies a punktą ši sąvoka apima „asm[enį], kurį kaip darbuotoją atitinkamoje valstybėje narėje gina nacionalinė darbo teisė“.

26 Taigi iš šios nuostatos matyti, kad „darbuotojas“, kaip jis suprantamas pagal šią direktyvą, yra asmuo, kuris dirba ir kuris, kaip toks, yra ginamas atitinkamoje valstybėje narėje.

27 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką pagrindinis darbo santykių požymis yra tas, kad asmuo tam tikrą laiką kito asmens naudai ir jo vadovaujamas vykdo veiklą, už kurią gauna darbo užmokestį, ir šio dviejų asmenų santykio teisinis kvalifikavimas nacionalinėje teisėje ir jo forma šiuo atveju nėra lemiami (šiuo klausimu žr. 2010 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Danosa*, C-232/09, EU:C:2010:674, 39 ir 40 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką).

28 Be to, iš Direktyvos 2008/104 1 straipsnio 1 dalies ir 3 straipsnio 1 dalies c punkto, kuriame apibrėžiama sąvoka „laikinasis darbuotojas“, matyti, kad ši direktyva taikoma ne tik darbuotojams, kurie sudarė darbo sutartį su laikinojo įdarbinimo įmone, bet ir tiems, kurie turi „darbo santykių“ su tokia įmone.

29 Iš to matyti, kad nagrinėjamo asmens ir laikinojo įdarbinimo įmonės santykio teisinis kvalifikavimas nacionalinėje teisėje, jų teisinių santykių pobūdis ir šio santykio forma nėra lemiami apibrėžiant šį asmenį kaip „darbuotoją“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2008/104. Taigi visų pirma, priešingai, nei teigia *Ruhrlandklinik* savo pastabose, asmuo, kaip antai K., neturėtų būti neįtrauktas į sąvoką „darbuotojas“, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą, ir į šios direktyvos taikymo sritį vien dėl to, kad jo ir laikinojo įdarbinimo įmonės nesieja darbo sutartis, todėl jis neturi darbuotojo statuso pagal Vokietijos teisę.

30 Šia išvada neturi leisti suabejoti aplinkybė, kad pagal Direktyvos 2008/104 3 straipsnio 2 dalį ši direktyva nepažeidžia nacionalinės teisės aktuose pateikto darbuotojo apibrėžimo.

31 Iš tiesų, kaip išvados 29 punkte teigė generalinis advokatas, ši nuostata tik reiškia, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė apsaugoti valstybių narių teisę nustatyti asmenis, kuriuos apima sąvoka „darbuotojas“, kaip tai suprantama pagal nacionalinę teisę, ir kurie turi būti saugomi pagal tą teisę, o šio aspekto Direktyva 2008/104 nederina.

32 Vis dėlto ši nuostata neturi būti aiškinama kaip Sąjungos teisės aktų leidėjo atsisakymas teisės pačiam apibrėžti šios sąvokos apimtį, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2008/104, ir jos *ratione personae* taikymo sritį. Iš tiesų, kaip matyti iš šio sprendimo 25 ir 26 punktų, teisės aktų leidėjas neleidžia valstybėms narėms vienašališkai apibrėžti šios nuostatos, bet pats šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalies a punkte apibrėžia kontūrus, kaip jis tai padarė su apibrėžtimi „laikinasis darbuotojas“ šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalies c punkte.

33 Taigi ši sąvoka išaiškinimo tikslais apima visus asmenis, kurie turi darbo santykius, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 27 punktą, ir kurie dėl vykdomos veiklos yra saugomi atitinkamoje valstybėje narėje.

34 Tokį aiškinimą patvirtina Direktyvos 2008/104 siekiami tikslai.

35 Iš tiesų iš šios direktyvos 10 ir 12 konstatuojamųjų dalių matyti, kad laikinojo darbuotojo teisinei situacijai, statusui ir darbo sąlygoms Sąjungoje būdinga didelė įvairovė, o šioje direktyvoje nustatoma laikinųjų darbuotojų teises ginanti sistema, kuri yra nediskriminuojanti, skaidri bei proporcinga ir kuria taip pat atsižvelgiama į darbo rinkų bei darbo santykių įvairovę. Pagal šios direktyvos 2 straipsnį jos tikslas – užtikrinti laikinųjų darbuotojų apsaugą ir pagerinti darbo per laikinojo įdarbinimo įmones kokybę garantuojant, kad laikiniesiems darbuotojams būtų taikomas vienodo požiūrio principas ir kad laikinojo įdarbinimo įmonės būtų pripažintos darbdaviais, tuo pat metu atsižvelgiant į poreikį nustatyti tinkamą darbo per laikinojo įdarbinimo įmones naudojimo sistemą, siekiant veiksmingai prisidėti prie darbo vietų kūrimo ir lanksčių darbo formų plėtojimo.

36 Sąvokos „darbuotojas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2008/104, apribojamas asmenimis, kuriems ši sąvoka taikoma pagal nacionalinę teisę, visų pirma tais, kurie su laikinojo įdarbinimo įmone susiję darbo sutartimi, gali neleisti pasiekti jos tikslų, todėl kelti grėsmę šios direktyvos veiksmingumui tai pat per daug ir nepateisinamai riboti jos taikymo sritį.

37 Iš tiesų toks apribojimas valstybėms narėms ir laikinojo įdarbinimo įmonėms leistų savavališkai netaikyti tam tikroms asmenų kategorijoms apsaugos, numatytos minėtoje direktyvoje, konkrečiai – vienodo požiūrio principo tarp laikinųjų darbuotojų ir įmonės naudotojos tiesiogiai įdarbintų darbuotojų, numatyto tos pačios direktyvos 5 straipsnyje, net jei darbo santykiai, siejantys šiuos asmenis su laikinojo įdarbinimo įmone, iš esmės nesiskiria nuo santykių, kurie sieja įdarbintus asmenis, turinčius darbuotojo statusą pagal jų darbdavio nacionalinę teisę.

38 Šiuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad asociacija ketina K. paskirti dirbti kaip pagrindinį darbą ir vadovaujant *Ruhrlandklinik* slauge į *Ruhrlandklinik* už mėnesinį darbo užmokestį, apskaičiuotą pagal sveikatos priežiūros paslaugų srityje įprastus kriterijus. Atsižvelgiant į sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateiktus svarstymus, neatrodo, kad K. ir asociacijos santykiai iš esmės skiriasi nuo laikinojo įdarbinimo įmonės pagal darbo sutartį dirbančių darbuotojų ir tokios įmonės santykių.

39 Be to, iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad asociacijos nariai, įskaitant K., turi tam tikrų teisių, kurios iš dalies identiškos ar panašios į teises, kurias turi pagal Vokietijos teisę darbuotojais laikomi asmenys.

40 Pats prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad šiems nariams taikomos privalomosios darbo teisės apsaugos nuostatos. Be to, kaip pažymėjo *Ruhrlandklinik* ir Vokietijos vyriausybė, atsakydamos į Teisingumo Teismo pateiktą klausimą pagal jo Procedūros reglamento 61 straipsnio 1 dalį, šiems nariams taikomas *Sozialgesetzbuch* (Socialinės apsaugos kodeksas) taip pat, kaip ir asmenims, kurie pagal Vokietijos teisę laikomi darbuotojais.

41 Be to, *Ruhrlandklinik* teigimu, šiems nariams taikomos teisės normos, taikytinos darbuotojams, kiek tai susiję su mokamomis atostogomis, ligos laikotarpiais, vaiko priežiūros ir tėvystės atostogomis ir darbo užmokesčio mokėjimu nedarbingumo dėl ligos ar nelaimingo atsitikimo atveju. Be to, jie turi tą pačią apsaugą kaip ir pačios *Ruhrlandklinik* darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį, kiek tai susiję su dalyvavimu priimant sprendimus šioje klinikoje, gauna tą patį darbo užmokestį ir turi tas pačias darbo sąlygas. Galiausiai iš asociacijos juos galima pašalinti tik dėl rimtos priežasties.

42 Taigi, atsižvelgiant į šiuos argumentus, atrodo, kad asociacijos nariai, kiek tai susiję su jų darbu, Vokietijoje yra apsaugoti, bet tai dar turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

43 Atsižvelgiant į visus minėtus svarstymus, sąvoką „darbuotojas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvą 2008/104, reikia aiškinti taip, kad ji apima visus dirbančius asmenis, t. y. kurie tam tikrą laikotarpį kito asmens naudai ir jo vadovaujami vykdo veiklą, už kurią gauna darbo užmokestį, ir dėl to yra apsaugoti atitinkamoje valstybėje narėje, nepaisant to, kaip jo darbo santykiai teisiškai kvalifikuojami nacionalinėje teisėje, koks yra šių dviejų asmenų teisinių santykių pobūdis ir forma. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar šios sąlygos šiuo atveju įvykdytos ir ar dėl to K. turi būti laikoma „darbuotoja“, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą.

Dėl sąvokos „ekonominė veikla“

44 Dėl sąvokos „ekonominė veikla“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2008/104 1 straipsnio 2 dalį, aiškinimo pažymėtina, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką bet kokia veikla, kai konkrečioje rinkoje siūlomos prekės ar paslaugos, yra ekonominio pobūdžio veikla (be kita ko, žr. 1998 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-35/96, EU:C:1998:303, 36 punktą; 2011 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Scattolon*, C-108/10, EU:C:2011:542, 43 punktą ir 2016 m. vasario 23 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija*, C-179/14, EU:C:2016:108, 149 punktą).

45 Šiuo atveju asociacija teikia paslaugas slaugos darbuotojų paskyrimo į Vokietijos sveikatos priežiūros įstaigas rinkoje už finansinę kompensaciją, kuri apima personalo ir administracines išlaidas.

46 Priešingai, nei teigia *Ruhrlandklinik*, aplinkybė, kad asociacija nesiekia pelno pagal Direktyvos 2008/104 1 straipsnio 2 dalį ir nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką (be kita ko, žr. 2015 m. gruodžio 3 d. Sprendimo *Pfotenhilfe-Ungarn*, C-301/14, EU:C:2015:793, 30 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką), nėra reikšminga šiuo atveju. Taip pat nėra reikšminga ir šios asociacijos, įsteigtos kaip asociacija, teisinė forma, nes ji neturi įtakos vykdomos ekonominės veiklos pobūdžiui.

47 Taigi reikia konstatuoti, kad asociacija, kaip nagrinėjamoji, kuri paskiria darbuotojus į sveikatos priežiūros įstaigas už finansinę kompensaciją, apimančią personalo ir administracines išlaidas, vykdo ekonominę veiklą, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalį.

48 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2008/104 1 straipsnio 1 ir 2 dalis aiškintina taip, kad į šios direktyvos taikymo sritį patenka ne pelno siekiančios asociacijos už finansinę kompensaciją savo nario paskyrimas į įmonę naudotoją dirbti pagrindinį darbą už darbo užmokestį jai vadovaujant, nes šis narys dėl to yra apsaugotas atitinkamoje valstybėje narėje, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, net jei šis narys pagal nacionalinę teisę neturi darbuotojo statuso, nes nėra sudaręs darbo sutarties su šia asociacija.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

49 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones 1 straipsnio 1 ir 2 dalį reikia aiškinti taip, kad į šios direktyvos taikymo sritį patenka ne pelno siekiančios asociacijos už finansinę kompensaciją savo nario paskyrimas į įmonę naudotoją dirbti pagrindinį darbą už darbo užmokestį jai vadovaujant, nes šis narys dėl to yra apsaugotas atitinkamoje valstybėje narėje, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, net jei šis narys pagal nacionalinę teisę neturi darbuotojo statuso, nes nėra sudaręs darbo sutarties su šia asociacija.

Parašai.